

Publicerad 2014-03-25 17:52 av henne

En liten elak flicka blir till

Pappa och jag Del 1

Own your stories

Play it painfully Forte

70-tal, radhusmiljö. Kärnfamilj. En mamma, ensam barn, jag, född 1967, lillebror tre år yngre. Pappa. Pappa. Han föddes 1943, i slutet av det stora kriget. Det berättas att det var svårt att få tag i allt man behövde de åren i Göteborg. Farfar var 50 år, farmor 45. Gamla föräldrar för att vara på den tiden. Han var oväntad. Farfar höll på att bygga om källarvåningen på sommarhuset på Hisingen där han under kriget gömde judar. Undan de tyskar som trots allt patrullerade den svenska västkusten på jakt efter danska och tyska judar som flydde undan förföljelser och koncentrationsläger. Han cyklade från centrala Göteborg ut till Hjuvik med cykelrutor under armen för sätta in i källarfönsterna, likt han bar på guld dessa bristår, krigsår med ransoneringskort. Pappa föddes. Oväntad, önskad. Mellankrigstid, uppväxt i en tvåa med kokvrå. Men med ett sommarhus på Hjuvik, Hisingen. Farfar var sjöman som gick iland för gott 1945, för att bli brunnsborrhare, farmor var hemmafru, städade, tvätterska. Arbetarklass. Pappa skulle inte tro att han skulle bli nåt, det var inte tal om att läsa studera, trots att han hade huvud till det. Efter sju år i skolan fick han börja arbeta på bilmekanisk verkstad. På fotona ser man en bildskön ung mörk man, jag har sett dem genom min uppväxt, hur han står i dörren till en helikopter de få dagar han gjorde sin värnplikt, innan han föll, föll igenom. Men han trotsade sin far, i smyg om kvällarna. Läste på aftonskola för att till slut bli ingenjör. Genom åren kommer han så småningom att studera matematik på universitetet. Kurs efter kurs, långt efter det att farfar dött, i ett för evigt långt trotsanfall. Men nu går hon historien i förväg. Han gifter sig 1967 med min mor, en skönhet med tuperat hår, sprayat med sockervatten, mild blick. Jag ligger i magen under bröllopet, osynlig, svävande i min hinnsäck. De flyttar in i en allt för dyr lägenhet i Västra Frölunda, där jag till slut föds. Jag, henne.

Men innan det, innan mig, innan min mors inträde i hans liv, så händer det som kommer påverka mig, hela mitt liv mest av allt. Påverka oss alla, systemet, strukturen och den lilla flickan i mig. Min pappa faller. Den unga mannen han då är. Han gör sin värnplikt och faller in i en depression. In i svärtan, i något outsägligt. Något som kommer att vara hans livs ok, som kommer återkomma och fästa hans blick inåt på honom själv resten av hans liv. Alla vi andra kommer för evigt vara en kuliss, något som skramlar och stör i hans försök att ta sig fram i sitt liv, störande likt en svärm myggor som han slår efter, försöker fösa undan. Han kommer famla efter sin vilja resten av sitt liv, gå efter den på sitt livs motorväg, vi andra kommer bara vara rekvisita. För alltid. Leksaker. Oviktiga.

If you've ever been I child you still are one

Fotona är många från min uppväxt. Min morfar var fotograf och senare sålde han kameror. Och pappa fotograferade. Jag var mörkhårig som baby, näpen. Sen blond, blåögd. När pappa håller mig, på de få fotona han är med ser han besvärad ut. Besvärad ut. Han har fortfarande ett besvärat uttryck i ansiktet när han

träffar mig. Babyn och den vuxna kvinnan besvärar honom. Han kan inte hantera dem. Men den lilla flickan hanterade han med vårdslöshet. Som om hon kunde kastas hit och dit. Han förstod aldrig att hon skulle minnas allt, formas för att sedan finnas kvar, i mig, inuti.

Den lilla i henne berättar allt om hur det var. Då för länge sedan. I radhuset. När sextioalet övergick i sjuttioal. Mamma sydde långkjolar med applikationer, pappa byggde modeller av fartyg som hängdes upp i taket. Allt var orange, brunt och grönt. Pappa snickrade möbler och tog bussen till Arendalsvarvet där han var ingenjör. Mamma var dagmamma, barnen sprang runt benen. När pappa kom hem kunde hon direkt höra, på hur han tog i dörrhandtaget på vilket humör han var. Om han var sammanbiten, inåtvänd eller om han skulle säga hej. Hon den vuxna vill inte tänka på på vilket sätt hon fått dessa kunskaper. På vilket jävla sätt dessa insikter och kunskaper bankats in i en liten flicka. Alla avvisanden som krävts för dessa insikter. Avvisanden av ett litet krypande barn, tultande koltbarn, springande glatt två-årigt barn, tvekande trotsande tre-årigt barn, en glad ängla-lik femårig flicka. Hon vill fan inte veta hur hon fick dessa kunskaper. Men de fick hon, så där när hon var sju år visste hon direkt om hon vågade gå fram till honom, skulle det fungera eller inte? Oftast inte. Hon gick alltid till mamma. Utan undantag. Pappa är en skuggfigur, helt opålitlig. Hon minns inte att hon suttit i hans knä någonsin. Hon minns bara en omfamning, hans alkohollukt och hans tunga i hennes mun. Ett obehag. Inget mer. Det är barndomen. Det och foton. Ändå vet hon att han är där varenda jävla dag.

Hon sitter bredvid honom vid köksbordet. Genom hela uppväxten. Ändå känner hon ingen kontakt. Hon minns inga skratt, inga leenden av samförstånd. Inga möten i skolan, gemensamma bussresor. Inga läkarbesök, tandläkarväntrum. Det är bara mamma. När hon bryter armen, opererar örat om och om igen, har nattskräck. Mamma. När hon är ute för sent på natten väntar mamma. När hon tar examen, väntar mamma utanför skolan, på skolgården. Ingen pappa. Aldrig pappa. Han är alltid upptagen med sitt, arbete, kurser, i källaren, garaget och hon är rädd. För honom, hans blick, hans dömande, hans ord, att hon ska säga fel, vara fel. Rädd. Hon tystnar, säger inte ett ord. Aldrig. Inte ens som tonåring.

Kanske ville han mer då, det får hon aldrig veta, men avvisar man ett litet barn, känslomässigt, i hjärtat, redan som litet går det aldrig att ta igen, att reparera. Inte på riktigt. En otrygg anknytning är en otrygg anknytning. Idag förstår hon att han själv har den, till sin föräldrar. Han kunde inte bättre. Det förlåter honom inte men det förklarar honom.

But not many people realise that it is, in fact, the suffering of the child inside them. Everybody tries to protect this vulnerable two three four five six seven eight year old inside, and to acquire skills and aptitudes for dealing with the situations that threaten to overwhelm it.

~Ted Hughes

Det var bara när han var skör och svag han såg henne. När han föll igenom. Och då kunde hon gå nära utan att vara rädd för honom. Hon var 12 år. Han hade blivit sjuk i gallsten och var bukopererad på den gamla sättet. Fem dagar efter operationen, fortfarande med stygnen kvar tog de segelbåten Sofia och åkte ut. För fulla segel ut. Hon fick visa sin kompetens. Han satt i durken, hon hissade storsegel och fock, tog fram

sjökorten och navigerade ut. 12 år gammal. Han hade ont och somnade i ruffen. Utan tvekan tog hon roder och navigerade mellan grund, märken och seglade ut i skärgården, skotade. Gullmarsfjorden. Utan motorstöd lade de till i naturhamnar, hon gick i land, revade seglen och gled in, tog emot och lade till. Som en vuxen. Nu efteråt fattar hon inte hur det gick till. Pappa hade feber, otroliga smärter och han log tacksamt emot henne. Hon gjorde allt för att få vara nära honom, ofarlig. Vad rädd hon måste varit när hon navigerade segelbåten alldeles själv, som det barn hon var, på havet, själv. Alla som seglat vet det, hur svårt det är. Och hon var ett barn. Ett barn. Som bara ville bli sedd av sin pappa.

Eller så var det på fester, när han onykter grep tag i henne. I rusets mod. Då.

Högstadiet, hon kom hem, hittade honom i ett hörn, darrandes av ångest, han sträckte sig efter henne, hon backade ut. Förtvivlan i hans blick. Men det var för sent.

To be continued

{Climb the Mountain within}

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren henne med Poeter.se id #47257 innehar upphovsrätten